
NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2021. szeptember 23-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2021. szeptember 23. 16:30 óra

Jelen vannak: Dr. Téglási András elnök
Dr. Bozsóki Éva
Dr. Lugossy-Sági Krisztina
Dr. Sasvári Róbert
Dr. Szalay Tamás
Dr. Tóta Áronné
Dr. Borbély Andrea
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Litresits András
Dr. Lovas András
Dr. Sárhegyi Zoltán
Dr. Fábián Adrián
Dr. Avarkeszi Dezső

Dr. Sóskuti-Varga Gergely NVI általános elnökhelyettes
az NVI munkatársai

Dr. Téglási András NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Köszönti a Nemzeti Választási Iroda általános elnökhelyettesét, az NVI munkatársait. Megállapítja, hogy a Bizottság 13 fővel határozatképes

Az érdemi munka megkezdése előtt két, az NVB-t is érintő hírről számolt be.

Röviden megemlékezett dr. Tóth Károly címzetes egyetemi tanárról, aki szeptember 19-én, életének 76. évében elhunyt. Dr. Tóth Károly alkotmányjogász az NVB jogelődjeként tevékenykedő Országos Választási Bizottságnak volt tagja az 1998. és 2001. közötti időszakban és a választójognak elismert oktatója, kutatója volt.

Tájékoztatotta továbbá a tagokat, hogy a Köztársasági Elnök szeptember 1-jei hatállyal egyetemi tanárrá nevezte ki dr. Fábián Adrián tagtársukat, amihez szívből gratulált.

A kiküldött meghívóban 2 napirendi pont tárgyalására tett javaslatot: országos népszavazási kezdeményezések elbírálása és iránymutatás kiadására vonatkozó kezdeményezés szükségességéről való döntés.

Kérdezi a Tagtársakat, van-e valakinek a napirend kiegészítésére vagy módosítására vonatkozó javaslata.

Megállapítja, hogy nincs erre irányuló javaslat, kéri, hogy szavazzanak a napirend elfogadásáról.

Szavazás

A Bizottság 23. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 0 nem szavazattal elfogadta a meghívóban szereplő napirendet.

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. A Szabadság Egyenlőség Testvériség Párt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Téglási András elnök: Megállapítja, hogy Dr. Fábíán Adrián ügyrendi hozzászólásra jelentkezett, ezért megadja a szót számára.

Dr. Fábíán Adrián NVB tag: Közli, hogy ez a kérdés közvetlenül érinti, mivel egy alapítvány által fenntartott egyetemnek a dékánja, illetve az alapítvány felügyelő bizottságának a tagja, ezért ennek a kérdésnek a tárgyalásában, illetve a szavazásban nem kíván részt venni.

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárság főosztályvezetőjét, hogy ismertesse az első kezdeményezés előzményeit.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Szabadság Egyenlőség Testvériség Párt által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Akarja-e Ön, hogy az alapítványi fenntartásúvá alakított egyetemek és a számukra ingyenesen átadott vagyonelemek újra a Magyar Állam tulajdonába és fenntartásába kerüljenek ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt?”* Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. július 30-án, postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: Ismerteti a határozattervezetet. A határozattervezet szerint a Bizottság a kérdés hitelesítését megtagadja, mert annak tárgya nem az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés, illetve a kérdés nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A tervezet részletesen ismerteti azokat a jogszabályokat, amelyek relevánsak az alapítványi fenntartásúvá alakított egyetemek vonatkozásában, illetve a tervezet felvázolja a kérdésben szereplő változások folyamatát is. A tervezet megállapítja, hogy a kérdésben szereplő „megsemmisít” kifejezés olyan intézkedést takar, ami nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, ugyanis törvény megsemmisítésére kizárólag az Alkotmánybíróság rendelkezik alkotmányos felhatalmazással, az Országgyűlés törvényt kizárólag hatályon kívül helyezhet. Megállapítható továbbá, hogy a kérdésben szereplő „ellentétes törvény” kifejezés nem elég egyértelmű, mert legalább kétféle értelmezést tesz lehetővé: egyfelől jelentheti azt a törvényt, amelyik megteremtette a lehetőségét a múltban az alapítványi egyetemek jelenlegi formájukban való létrehozásának, másfelől jelentheti azt a törvényt is, amely kifejezett rendelkezése folytán jelenleg akadályozza a kívánt cél elérését. Megállapítható továbbá, hogy – bármelyik értelmezést veszik alapul – a kérdés megtévesztőnek minősül már önmagában azáltal is, hogy a kezdeményező abban kifejezetten egy törvény megsemmisítésére utal, holott az „ellentétes” rendelkezéseket valójában *több* törvény tartalmazza. Végül, a kérdés azért is megtévesztő, mert közvetlen ok-okozati összefüggést feltételez az „ellentétes törvény” megsemmisítése és azon, kívánatosnak tartott állapot között, hogy az egyetemek fenntartói joga ismét az államot illesse meg, illetve az egyetemek részére ingyenesen átadott vagyonelemek ismételen az állam tulajdonát képezzék. Ezzel szemben a vagyonátruházás, illetve a tulajdonátszállás már foganatba ment, így azok hatályát nem érinti önmagában a szóban forgó törvények megsemmisítése, helyesebben hatályon kívül helyezése. Másként fogalmazva, önmagában a szóba jöhető törvények megsemmisítésével, helyesebben hatályon kívül helyezésével nem történik meg az alapítványt megillető fenntartói jog, illetve az alapítvány vagy egyetem számára ingyenesen átadott vagyontárgyak tulajdonjogának államra történő visszaszállása. Az elmondottak miatt a Tervezet a hitelesítés megtagadására tesz javaslatot. A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Litresits András NVB tag: A tervezet III. pontjában írt hatásköri érvelést nem tartja meggyőzőnek. Kétségtelen, hogy a megsemmisítés nem az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, de már voltak megsemmisítő törvények a jogtörténelemben. Úgy véli, hogy ezt az érvelést talán szerencsésebb lenne az egyértelműség körében tárgyalni, hiszen egyértelműségi kérdés az, hogy olyan fogalmat (megsemmisítés) használ a Szervező, ami alkotmánybírósági hatáskörbe tartozik.

Dr. Bozsóki Éva NVB tag: Részben osztja dr. Litresits András tagtársának véleményét. A tervezettel egyetért, azonban nem tartja megalapozottnak, hogy a kérdés hitelesítését hatásköri okra hivatkozással is megtagadják a következők miatt.

Az OVB 114/2003. számú határozatában hitelesített egy olyan kérdést, amelyben szintén a törvény Országgyűlés általi megsemmisítése szerepelt. A döntés ellen benyújtott kifogások egyike a most tárgyalt tervezettel egyező módon azzal érvelt, hogy az Országgyűlésnek nincs hatásköre arra, hogy megsemmisítsen egy törvényt, kizárólag hatályon kívül helyezésre van hatásköre. Az Alkotmánybíróság az 52/2003. számú határozatában sem osztotta a kifogásban írt érvelést. Ezen felül a Kúria 2016-ban a Knk.IV.37257/2016/7. számú határozatában az NVB döntését megváltoztatta, és hitelesített egy olyan kérdést, amelyben szintén e törvény Országgyűlés általi megsemmisítése szerepelt. Emiatt az álláspontja az, hogy az NVB nem térhet el a Kúria gyakorlatától ebben a kérdésben, ezért javasolja a Tervezet III. pontjának elhagyását.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Csatlakozik az előtte szólókhoz. Ő is azt gondolja, hogy a III. pontot el kell hagyni a Tervezetből, de a Tervezet többi pontjával egyetért.

Dr. Téglási András elnök: Köszöni a hozzászólásokat. Mivel további hozzászólás nincs, összefoglalja az elhangzottakat.

Szavazásra bocsátja a Tervezet III. pontjának elhagyását. Kéri, hogy aki egyetért azzal, hogy a III. pontot elhagyják a Tervezetből, szavazzon igennel, aki a módosítást elutasítja, szavazzon nemmel.

Szavazás

24. számú jegyzőkönyvi döntés:

A Bizottság 11 igen, 1 nem szavazattal elfogadta a Tervezetet III. pontjának elhagyását.

Dr. Téglási András elnök: Szavazásra bocsátja a módosított határozattervezetet.

Szavazás

Dr. Téglási András elnök: A Bizottság 12 igen, 0 nem szavazattal az *„Akarja-e Ön, hogy az alapítványi fenntartásúvá alakított egyetemek és a számukra ingyenesen átadott vagyonelemek újra a Magyar Állam tulajdonába és fenntartásába kerüljenek ezért az Országgyűlés semmisítse meg az ezzel ellentétes törvényt?”* országos népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

2. Hidvégi Attila László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárság főosztályvezetőjét, hogy ismertesse a következő népszavazási kezdeményezést.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Hidvégi Attila László magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Támogatja-e Ön, hogy Budapest XIV. kerületben található Városliget területén Múzeumi Negyed létesüljön?”* Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. július 30-án személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A határozattervezet szerint a Bizottság a kérdés hitelesítését megtagadja, mivel az nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A kérdésben szereplő „Múzeumi Negyed” megfeleltethető a beruházást érintő szabályozásban használt „nemzeti közgyűjteményi épületegyüttes” kifejezéssel, amelynek koncepciója ugyanakkor változott. A vonatkozó szabályozás változásainak folyamatos és pontos nyomon követése nem feltétlenül elvárható a választópolgároktól, ennek hiányában viszont bizonytalanságot okozhat, hogy az arra adott igen válasszal az eredeti tervek szerinti, hat múzeumnak helyet adó Múzeum Negyed megvalósítását, vagy a jelenlegi, immáron három múzeumot magában foglaló közgyűjteményi épületegyüttes megvalósítását támogatják-e. Ezen túl megállapítható, hogy a Múzeum Negyed megvalósítása korábbi, önálló projekt jellegét elveszítette, ugyanis a Liget Budapest projekt szerves részévé vált, a kérdés megfogalmazása ugyanakkor ezt a változást nem követi le. Ennél fogva a választópolgárok számára azt a téves látszatot kelti, mintha az jelenleg is önálló, a Liget Budapest projekttől független lenne, és a kérdés támogatásával meghozott döntésük arra semmilyen hatást nem gyakorolna. Ezzel szemben azonban a helyzet az, hogy az új közgyűjteményi épületegyüttes megvalósításának beolvadása a Liget Budapest projektbe értelmezhetetlenné teszi az előbbiről való önálló döntéshozatalt, amely miatt a kérdés nem felel meg az egyértelműség követelményének. Végül megállapítható, hogy a kezdeményezés megfogalmazása a választópolgárok számára azt a megtévesztő látszatot kelti, mintha a Liget Budapest projekt keretén belül az új nemzeti közgyűjteményegyüttessel kapcsolatos építési beruházások kivitelezése még nem kezdődött volna meg. Ebből pedig az is következik, hogy a kérdés kapcsán joggal feltételezhető, hogy az esetleges népszavazáson megjelenő választópolgárok döntő többsége azt gondolhatja, abban a kérdésben nyilvánít véleményt, hogy megépüljenek-e az egyes múzeumoknak helyet adó épületek vagy sem. Ezzel szemben a beruházások egy része a Liget Budapest projekt keretén belül már megvalósultak, illetve hamarosan befejeződnek az építési munkálatok. Ennél fogva a kezdeményezés alapján nem egyértelmű, hogy az arra adott „nem” válasz milyen kötelezettséget keletkeztetne a jogalkotó számára: a „nem” válaszok többsége esetén

abból „pusztán” a folyamatban lévő építési munkálatok befejezése következik-e, vagy az eredeti állapot helyreállítása is. A kérdés jelenlegi megfogalmazásából tehát a választópolgárok számára nem egyértelműen és világosan meghatározható, hogy az arra adott igen vagy nem válaszuk esetén a jelenleg fennálló jogviszonyokban pontosan milyen változások következnenek be, azaz döntésüknek mi lenne az érdemi következménye, amely a Kúria és a Bizottság következetes gyakorlata szerint az egyértelműség sérelmére hat. Az elmondottak miatt a Tervezet a hitelesítés megtagadására tesz javaslatot.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsek ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat. Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás:

Dr. Téglási András elnök: Megállapítja, hogy a Bizottság 13 igen, 0 nem szavazattal „*Támogatja-e Ön, hogy Budapest XIV. kerületben található Városliget területén Múzeumi Negyed létesüljön?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

3. Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András NVB elnök: Felkéri az NVB Titkárság főosztályvezetőjét, hogy ismertesse a következő népszavazási kezdeményezést.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: „*Támogatja-e Ön, hogy az Országgyűlés jogszabályt alkosson, mely kimondja, hogy új koronavírusos beteg kizárólag az a beteg, aki új koronavírusszerű tünetekkel orvoshoz fordult?*”. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 2-án, postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mert annak tárgya nem az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés, valamint nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A népszavazásra javasolt kérdésben tartott érvényes és eredményes népszavazás esetén lényegében a jogalkotónak kellene megalkotnia egy új koronavírussal kapcsolatos járványügyi és infektókontroll szabályokról szóló eljárásrendet és azt törvénybe foglalnia, annak ellenére, hogy ezen szabályok meghatározása jelenleg nem képezi jogalkotás tárgyát, mivel azokat tudományos jellegűknél fogva a vonatkozó NM rendelet szerinti, az országos tisztifőorvos egyedi intézkedése tartalmazza.

A kezdeményezés azon túl, hogy az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése szerinti általános magatartási szabályként nem értelmezhető eljárásrend törvénybe iktatását célozza, a jelenlegi, szakmai alapokon nyugvó eljárásrend felülbírálatára is köteleznék az Országgyűlést, mivel a kérdés alapján a kezelőorvos csak a tünettel bíró személy esetében jogosult a fertőzés megállapítására, így tehát a kezelőorvos nem állapíthatja meg a betegség fennállását annál, aki esetében az antigén gyorseszteszt vagy a PCR vizsgálat pozitív eredménye a fertőzést igazolja, azonban tünetei nincsenek (tünetmentes fertőző). Mindezek alapján megállapítható, hogy a kezdeményezés által érintett tárgykör olyan orvosszakmai kérdésben való állásfoglalást jelent, amely nem jogalkotási tárgykör, mivel azt jelenleg sem jogszabály, hanem az országos tisztifőorvos egyedi és közvetlen intézkedését rögzítő közleménye rendezi, másrészt pedig olyan tudományos kérdés, amelyben az Alaptörvény X. cikk (2) bekezdése alapján az állam nem jogosult dönteni. Ezen két oknál fogva a kezdeményezés tárgyának szabályozása kívül esik az Országgyűlés hatáskörén.

Az egyértelműség kapcsán a kérdéssel szemben felhozható érv, hogy a kezdeményezés olyan szakmai kérdésben kéri a választópolgárok állásfoglalását, amelyben való felelős döntés meghozatalához az új koronavírus okozta megbetegedéssel kapcsolatban naprakész orvostudományi ismeretekkel kellene rendelkezniük, amelyeknek a megléte kizárólag az orvostudomány egyes művelőitől és nem az átlag választópolgártól várható el.

Amennyiben a jogalkotó a kérdés szerinti törvény megalkotására lenne köteles, joggal merül fel a kérdés, hogy hogyan történne abban az új koronavírusszerű tünetek meghatározása, figyelemmel arra, hogy a betegségnek az orvostudomány általi megismerése jelenleg is zajlik, az új variánsok miatt pedig még kevésbé lehet egzakt módon meghatározni a tüneteket. Vagyis a kérdés ebben az olvasatban a törvényalkotást lényegében megoldhatatlan feladat elé állítaná, amely miatt az nem felel meg a jogalkotói egyértelműség követelményének sem.

Az elmondott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Litresits András NVB tag: Szerinte a kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, ahogy a Tervezet a 9. pontjában rögzíti is, hogy mi a törvényi szintű szabályozás, illetve azt, hogy ez a szabályozás többszintű. Majd ezt követően a Tervezet a 10. pontjában azt mondja, hogy mégis rendeleti szintű a szabályozás. Azt vallja és hiszi, hogy az Országgyűlés mint univerzális jogalkotó dönthet úgy, hogy ezt a kérdést saját hatáskörében szabályozza. Ellenkező esetben arra az eredményre juthatnának, hogy rendeleti kormányzás történik Magyarországon. Amennyiben a Kormány mindenről rendeletet hoz, akkor ott állnának, hogy nem lehet hozzányúlni azokhoz, mert nem Országgyűlési hatáskör. Azzal viszont egyetért, hogy a kérdés alapján lehetetlen feladat elé kerülne a jogalkotó. A gyors változások miatt van az, – ahogy korrekten szerepel a Tervezet 13. pontjában – hogy a hivatalos értesítőben

közlemény útján tudja pontosítani az illetékes hatóság, illetve a minisztérium, hogy kit gondol koronavírusos betegnek. E megállapítást kiegészítené azzal, hogy neki logikailag sem stimmel a kérdés.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért a határozattervezettel. Nyomatékosításként utal az Alaptörvény T) cikkére. Megjegyzi továbbá, hogy a jogalkotásról szóló törvény 2. § (5) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályok megalkotásakor biztosítani kell, hogy a jogszabály ne tartalmazzon indokolatlanul olyan rendelkezést, amely normatív tartalommal nem rendelkezik. Ez kifejezetten egy orvosszakmai kérdés, ami a kezdeményezésben szerepel, tehát ez nem tekinthető normatív tartalomnak.

Dr. Fábián Adrián NVT tag: Jók voltak a jogi okfejtések a hozzászólásokban, de ez a kérdés súlyos ostobaság. Ennek annyi értelme van, hogy „az a gyanús, aki nem gyanús”. Ez a kérdés egyértelműségi problémában szenved, ami az ostobaság kategóriájába tartozik. Tehát szerinte meg kell tagadni a hitelesítést.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás:

Dr. Téglási András elnök: Megállapítja, hogy a Bizottság 13 igen, 0 nem szavazattal az *„Támogatja-e Ön, hogy az Országgyűlés jogszabályt alkosson, mely kimondja, hogy új koronavírusos beteg kizárólag az a beteg, aki új koronavírusszerű tünetekkel orvoshoz fordult?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

4. A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét a következő kezdeményezés előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az új koronavírus okozta megbetegedésekre hivatkozva nem korlátozható a szabad mozgáshoz való jog?”*. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 2-án, postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az az Alaptörvény módosítására irányul.

Az Alaptörvényben deklarált szabad mozgáshoz való jog olyan alapjog, amely különleges jogrendben az I. cikk (3) bekezdésében foglaltakon túl korlátozható, vagy adott esetben gyakorlása fel is függeszthető. Az Alaptörvény annak eldöntésében, hogy a járvány elleni védekezés érdekében a szabad mozgáshoz való jog korlátozása milyen mértékben indokolt, szükség van-e a jog gyakorlásának felfüggesztése, a Kormány részére szabad – de nem korlátlan – mérlegelést biztosít.

A kérdés lényegében azt célozza, hogy a Kormány veszélyhelyzet idején a szabad mozgáshoz való jog korlátozását érintő intézkedés meghozatalára ne legyen jogosult. Ennek megvalósítására azonban csak akkor lenne lehetőség, ha az Alaptörvényben deklarált szabad mozgáshoz való jog is szerepelne az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése szerinti, a különleges jogrend idején sem korlátozható alapjogok közötti felsorolásban. Ebből következően a kérdésben foglalt jogalkotási kötelezettség kizárólag az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdésének módosításával lenne megvalósítható.

Ezen felül a kérdés semmilyen módon nem indokolja azt, hogy a koronavírus okozta járvány esetében miért kell az egészséghez való jognak teljes mértékben meghajolnia a szabad mozgáshoz való joggal szemben, úgy, hogy e jog gyakorlása, hasonlóan a gyülekezési joghoz, a járvány terjedése szempontjából az egyik legkockázatosabb alapjog. Ennek hiányában azonban a kérdésből fakadó jogkorlátozás sem szükségesnek, sem arányosnak nem tekinthető, így a kérdés valójában az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének burkolt módosítására is irányul. Az imént bemutatott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Felmerült benne az, hogy a kérdés összhangban van-e az Nsztv. 10. § (1) bekezdése szerinti feltétellel, azaz a népszavazás alkotmányos rendeltetésével és céljával. Olyan járványhelyzetről van szó, amely egy ilyen kérdés esetén felveti ennek a kétségét. Ha megvizsgálják a kérdést, akkor számára ezek az érvek, amik a tervezetben vannak, elfogadhatatlanok. Szerinte nem lenne szükség egy ilyen kérdéssel érdemben foglalkozni.

Dr. Litresits András NVB tag: Ha meghal az ember koronavírusban, onnantól kezdve már a szabad mozgáshoz való joga is értelemszerűen megszűnik. Ezzel a megjegyzéssel tud csatlakozni a dr. Fazekas Tamás által elmondottakhoz. Szerinte jók ezek a kérdések, csak vannak tényadatok, amelyek cáfolják a kérdésben foglaltakat.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában a határozattervezetet szavazásra bocsátja.

Szavazás:

Dr. Téglási András NVB elnök: Megállapítja, hogy a Bizottság 13 igen, 0 nem szavazattal „*Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az új koronavírus okozta megbetegedésekre hivatkozva nem korlátozható a szabad mozgáshoz való jog?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

5. A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának fősztályvezetőjét a következő kezdeményezés előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János fősztályvezető: A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *“Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az új koronavírus okozta megbetegedésekre hivatkozva nem korlátozható az oktatási intézmények működése?”*. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 2-án, postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az az Alaptörvény módosítására irányul. Szervező kérdése olyan szabály megalkotását célozza, amely a Kormánynak közvetlenül az Alaptörvényből fakadó veszélyhelyzeti intézkedési jogkörét korlátozná, kimondva, hogy a koronavírus-járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet esetén – többek között – nem hozhat a tantermen kívüli, digitális oktatás megszervezését előíró intézkedést, vagy nem rendelhet el rendkívüli szünetet. Egy ilyen szabály megalkotása kizárólag az Alaptörvény módosításával lenne csak megvalósítható, akkor is, ha Szervező kérdésében az „Országgyűlés törvényben mondja ki” kitétel szerepel. Hiszen azt, hogy valamely tárgykör szabályozása tekintetében az Országgyűlésnek, mint alkotmányozónak vagy mint törvényalkotónak kell fellépnie, nem a népszavazási kezdeményezés szervezője, hanem maga a szabályozási tárgy határozza meg.

A Tervezet vizsgálódási körébe vonta azt is, hogy normál jogrendben, a koronavírus okozta járvány elleni védekezés jegyében lehetséges-e olyan intézkedés meghozatala, amely az oktatási intézmények működésének korlátozását írja elő. Ezzel kapcsolatban rögzíthető, hogy a vonatkozó NM rendelet alapján az országos tisztifőorvos egyedi intézkedés keretében generálisan, vagy valamely konkrét felsőoktatási vagy köznevelési intézmény tekintetében is jogosult olyan intézkedés meghozatalára, amely az intézmény működését érinti, ha az közvetlenül szolgálja a járványveszély elhárítását. Ezek az intézkedések nem öncélúak, hanem a közvetlenül érintetteknek, az oktatási intézményben tanulóknak és dolgozóknak az Alaptörvény II.

cikkében foglalt élethez való jogának és a XX. cikkben biztosított, testi egészséghez való jogának a biztosítása miatt szükséges.

Abban az esetben, ha az országos tisztifőorvosnak az NM rendeletben foglalt jogköre a kérdésben foglaltak alapján korlátozás alá esne, az valójában az állam intézményvédelmi kötelezettségének teljesítését akadályozná, és ezzel egyidejűleg az állampolgárok egészséghez való jogának aránytalan korlátozását is megvalósítaná. Az imént bemutatott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja. A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Litresits András NVB tag: Az indokolásnak az Országgyűlés hatáskörét érintő részével nem ért egyet. Kérne egy korrigálást, ha változott volna időközben a helyzet. Ugyan július 21-től országos népszavazást lehet tartani, de helyit még mindig nem lehet tartani. Ezzel arra kíván rámutatni, hogy a jogalkotás körében azért vannak érdekes helyzetek. Az előző tervezet indoklását emelné át ide is.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Azt gondolja, hogy ez a kérdés nincs összhangban a népszavazás alkotmányos rendeltetésével és céljával. Amikor több tízezer honfitársunk halt meg és az oktatási intézményekben is számos fertőzés volt, ebben a helyzetben ezt a kérdést feltenni, azt gondolja, hogy nem alkotmányos, nem egyeztethető össze a népszavazás céljával.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás:

Dr. Téglási András elnök: Megállapítja, hogy a Bizottság 13 igen, 0 nem szavazattal az *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az új koronavírus okozta megbetegedésekre hivatkozva nem korlátozható az oktatási intézmények működése?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

6. A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának fősztályvezetőjét, hogy ismertesse a következő népszavazási kezdeményezést.

Dr. Wiedemann János fősztályvezető: A Váradi Barna magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az új koronavírus*

okozta megbetegedésekre hivatkozva nem korlátozható a gyülekezési jog?”. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 2-án, postai úton nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az az Alaptörvény módosítására irányul. Az Alaptörvényben deklarált gyülekezéshez jog olyan alapjog, amely különleges jogrendben az I. cikk (3) bekezdésében foglaltakon túl korlátozható, vagy adott esetben gyakorlása fel is függeszthető. A kérdés lényegében azt célozza, hogy a Kormány veszélyhelyzet idején a gyülekezéshez való jog korlátozását érintő intézkedés meghozatalára ne legyen jogosult. Ennek megvalósítására azonban csak akkor lenne lehetőség, ha az Alaptörvényben deklarált gyülekezéshez való jog is szerepelne az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdése szerinti, a különleges jogrend idején sem korlátozható alapjogok közötti felsorolásban. Ebből következően a kérdésben foglalt jogalkotási kötelezettség kizárólag az Alaptörvény 54. cikk (1) bekezdésének módosításával lenne megvalósítható.

Az imént bemutatott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: A Tervezettel egyetért, mert a gyülekezési jogot korlátozni lehet, de rámutat arra, hogy a tervezetben szereplő alkotmánybírósági határozat olyan ügyben született, ahol a gyülekezési jog teljes tilalmát érintően fordultak az Alkotmánybírósághoz. Meglátása szerint nincsenek megfelelő garanciák arra, hogy a gyülekezési jog teljes felfüggesztésével a Kormány ne élhessen vissza. Ez a kérdés rosszul van feltéve, szerinte is korlátozható a gyülekezési jog a pandémia idején.

Dr. Litresits András NVB tag: A tervezettel egyetért. Mindenki emlékszik arra, hogy tömött stadionokban lehet rengeteg ember, viszont tüntetéseket nem lehetett tartani.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás:

Dr. Téglási András elnök: A Bizottság 13 igen, 0 nem szavazattal „Akarja-e Ön, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki, hogy az új koronavírus okozta megbetegedésekre hivatkozva nem korlátozható a gyülekezési jog?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

7. A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét az ügy előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a nemzetbiztonsági titkos információgyűjtés csak célhoz kötötten és részletes törvényi feltételek fennállása esetén valósulhasson meg?”*. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 5-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mert az nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A tervezet részletesen ismerteti a titkos információgyűjtés releváns szabályait. Mindezek alapján megállapítható, hogy a kérdés már abból kifolyólag sem egyértelmű, hogy a „nemzetbiztonsági titkos információgyűjtés” fogalmat használja, mivel e megfogalmazásból nem derül ki, hogy pontosan milyen tevékenységre irányuljon a szabályozás, ugyanis a Tervezetben ismertetett jogszabályok nem tartalmazzák a „nemzetbiztonsági titkos információgyűjtés” fogalmát. Mindezekre figyelemmel az említett fogalom egyfelől jelentheti a nem bűnüldözési célú titkosinformációgyűjtést (nemzetbiztonsági célú titkos információgyűjtést), másfelől a szóban forgó meghatározás utalhat a kizárólag az Nbtv. alapján végzett titkos információgyűjtésre is, ami viszont bizonyos körben bűnüldözési célú is lehet. Megállapítható tehát, hogy attól függően, hogy a lehetséges értelmezések közül melyiket kell alapul venni, más-más törvény(eke)t érinthet a kezdeményezésben közölt kérdés. A kérdés ezen túl megtévesztő tartalmú is, mert – a valósággal ellentétben – azt a látszatot kelti, mintha a titkos információgyűjtés hatályos szabályozása nem írná elő a célhoz kötöttség feltételét, illetve mintha az alkalmazás feltételrendszere nem lenne elég részletes. További, az egyértelműség ellen ható bizonytalanságot okoz az, hogy a kérdésből nem derül ki, hogy mi az, amit a kezdeményező hiányol a törvényi feltételek tekintetében, így a jogalkotó számára egy, a kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követően nem lenne világos, hogy pontosan milyen tartalommal alkossa meg, vagy módosítsa a titkos információgyűjtés új feltételrendszerét, annak érdekében, hogy megfeleljen a népszavazás általi kötelezésnek. A kérdés ezen felül arra sem ad iránymutatást, hogy milyen szabályozást tartana kellően „részletes”-nek.

Az elmondottak és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Részben tud egyet érteni a tervezettel, álláspontja szerint a titkos információgyűjtés fogalom használata, – bár nem pontosan fedi le a mai törvény szerint használt fogalmakat – az egyértelműség követelményeinek megfelel. Azzal van problémája, hogy a kérdésfeltevés részletes szabályokat kér és annak a részletességnek a bemutatása a kérdésben nem egyértelmű. Nem lehet megtudni belőle, hogy mi az a részletszabály, amit az igenek esetén az Országgyűlésnek a törvénybe kellene foglalni. A célhoz kötöttség szerepel a jogszabályban és itt egyfajta megerősítő népszavazást céloz a kérdésfeltevés, ami az Alaptörvényben, az NVB majdnem következetes gyakorlata szerint tilos. Ezért ezekkel a fenntartásokkal támogatja a tervezetet. Ugyan egyetért a kérdés jogosságával, ez egy aktuális kérdés, de a Ve. szerinti szempontokat mérlegelve ebben a szakmai álláspontja az, amit elmondott.

Dr. Litresits András NVB tag: Ahogy ismertetésre kerül a tervezetben a 6. pontban, a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. tv. többek között tartalmazza a nemzetbiztonsági titkos információgyűjtést és ez a kérdés augusztus 4-ei. A kérdésben nem nevezik meg konkrétan, de az azt a szabályozást kívánja pótolni a jogalkotóval, hogy a jelenleg nem a Fővárosi Törvényszék elnöke által engedélyezett adatgyűjtést is bíróság engedélyezze. Ezeket ugyanis jelenleg az igazságügyért felelős miniszter engedélyezi. De, hogy milyen paraméterek mentén engedélyezi a miniszter, az nincs benne a törvényben. Úgy gondolja, hogy ennek a kérdésnek a létjogosultsága fennáll. De, hogy milyen szempontok szerint engedélyezték ezeket a megfigyeléseket, arra nincs válasz. Ugyanis a nemzetbiztonsági törvény 58. § (2) bekezdésében, az 56. §-ban tartalmazza azt, hogy mit tehetnek, de azt nem, hogy mi alapján lehet igénybe venni ezeket az eszközöket.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás

Dr. Téglási András elnök megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen, 2 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a nemzetbiztonsági titkos információgyűjtés csak célhoz kötötten és részletes törvényi feltételek fennállása esetén valósulhasson meg?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

8. A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét az ügy előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a titkos információgyűjtés közben a gyónási titok, a védői titok és az emberi méltóság ne sérülhessen?”*. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 5-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az az Alaptörvény módosítására irányul, valamint a kérdés nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A tervezet részletesen ismerteti a titkos információgyűjtés releváns szabályait és az azokkal kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlatot. Mindezek alapján megállapítható, hogy az állam bűnüldözési kötelezettsége és nemzetbiztonsági érdeke olyan, az Alaptörvény védelme alatt álló érték, amelynek védelme érdekében mind a magánélethez való jog, mind a védelemhez való jog – mint a szóban forgó hivatásbeli titkok alkotmányos garanciái – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében az alapjog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával, a szükségességi-arányossági teszt alapján korlátozhatók.

Egy érvényes és eredményes népszavazás esetén azonban a magánélethez való jog körébe tartozó magántitok – illetve az annak részét képező védői és gyónási titok – védelméhez való joggal szemben az állam bűnüldözési kötelezettsége, nemzetbiztonsági érdeke mint alkotmányos értékek védelme sohasem élvezhetne elsőbbséget, azaz a magánélethez való jogot és a védelemhez való jogot semmilyen körülmények között sem lehetne korlátozni ezen alkotmányos értékekkel szemben, a kérdés így tehát valójában az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének burkolt módosítására is irányul.

A kérdés – annak az emberi méltóságot érintő részében – megtévesztő jellegű. Ugyanis a népszavazási kérdés arra irányul, hogy egy érvényes és eredményes népszavazást követően az Országgyűlés úgy módosítsa a titkos információgyűjtésre vonatkozó jogszabályokat, hogy garantált legyen – a gyónási és védői titok mellett – az emberi méltósághoz való jog védelme, azaz az emberi méltóság „ne sérülhessen”. Ezáltal a kérdés azt a hamis látszatot kelti a választópolgárok számára, mintha a titkos információgyűjtés jelenleg hatályos szabályozása lehetővé tenné az emberi méltóság megsértését. Ezzel szemben a hatályos szabályozás elismeri az emberi méltósághoz való jog Alaptörvényben deklarált sérthetetlenségét. Az elmondott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért a határozattal, azzal a kiegészítéssel, hogy több alkérdés is van ebben a kérdésben. Van egy elvi megfontolás és egy gyakorlati is. Az emberi méltóságnak a választópolgári egyértelmősége, ezenkívül jogalkotói problémák is felvethetőek, hogy mi az az információgyűjtés, amikor nem sérül az emberi méltóság. A gyónási, védői titok megsértése gyakorlati probléma is.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás

Dr. Téglási András elnök megállapítja, hogy a Bizottság 12 igen, 1 nem szavazattal „Egyetért-e Ön azzal, hogy a titkos információgyűjtés közben a gyónási titok, a védői titok és az emberi méltóság ne sérülhessen?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

9. A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét az ügy előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: „Egyetért-e Ön azzal, ha a nemzetbiztonsági szolgálat a kivételes esetben már megkezdett titkos információgyűjtésre vonatkozó utólagos bírói engedélyt nem kapja meg, az érintett személyt automatikusan értesíteni kelljen a jogosulatlan megfigyelés tényéről?”. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 5-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A tervezet részletesen ismerteti a titkos információgyűjtés releváns szabályait. Mindezek alapján megállapítható, hogy az Nbtv. és a titkos információgyűjtés lehetőségét biztosító más törvények ismertetett

rendelkezései kifejezetten lehetővé teszik a nemzetbiztonsági szolgálatok főigazgatói, illetve a titkos információgyűjtésre feljogosított más szervek vezetői számára, hogy a bírói – vagy (az Nbtv. esetén) miniszteri – engedélyköteles titkos információgyűjtés alkalmazását az engedélyező döntéséig kivételesen engedélyezzék a titkos információgyűjtésre feljogosított szervek eredményes működéséhez fűződő érdekre történő hivatkozással. Az engedélyező döntéséig tehát – függetlenül attól, hogy ezen döntés engedélyező vagy az engedélyt elutasító döntés lesz – e kivételes esetben a titkos információgyűjtés jogszerűnek minősül, mivel az Nbtv. és az ágazati törvények kifejezetten lehetővé teszik, amennyiben a késedelem az eredményes működést, illetve a titkos információ gyűjtés célját veszélyeztetné. Ennek megfelelően jelen népszavazásra szánt kérdésben a „jogosulatlan megfigyelés” kifejezés használata félrevezető, mivel azt a hamis látszatot kelti, hogy a titkos információgyűjtést a kivételes engedélyezés alapján a külső engedélyező elutasító döntéséig jogszerűtlenül folytatják.

A kérdés a jelzett okot meghaladóan is megtévesztő jellegűnek minősül, ugyanis az Nbtv. alapján végzett titkos információgyűjtés kapcsán bizonyos esetekben az igazságügyi miniszter engedélyére van szükség. Egy, a jelen népszavazásra jogosult kérdés alapján megtartott érvényes és eredményes népszavazást követően az Országgyűlésnek oly módon kellene módosítania az Nbtv. rendelkezéseit, hogy az érintettet utólagosan értesítenie kellene a vele szemben ideiglenes engedély alapján folytatott olyan titkos információgyűjtésről, amelyet bíró engedélyez. Ugyanakkor a kérdés megfogalmazása értelmében az igazságügyért felelős miniszter által engedélyezett titkos információgyűjtések esetén az érintettet továbbra sem kellene tájékoztatni, mivel jelen népszavazásra javasolt kérdés kizárólag a bírói engedélyezés alá tartozó titkos információgyűjtésre vonatkozik. Ennek megfelelően az Nbtv.-nek a jelen népszavazásra javasolt kérdésben foglalt szándék szerinti módosítása nem lenne értelmezhető a titkos információgyűjtés osztott engedélyezési rendszerének egészére, viszont a kérdés azt a hamis látszatot keltheti, hogy minden, az Nbtv. szerinti titkos információgyűjtés esetében értesíteni kell az érintettet egy érvényes és eredményes népszavazást követően, ha a kivételes engedélyezést követően a külső engedélyező az engedélyt nem adja meg.

Végül megállapítható az is, hogy az engedélyköteles titkos információgyűjtés eszközei szélesebb kört ölelnek fel, mint a megfigyelés, így az utólagos engedély körébe is több eszköz tartozhat. A kérdés nyilván ezen okból fogva az utólagos engedélyhez kapcsolódóan a „megkezdett titkos információgyűjtés” általános kifejezését használja, de a kérdés második felében kizárólag a „megfigyelés” szót szerepelteti. Nem világos tehát, hogy a kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazást követően megalkotott jogszabály szerint csak a megfigyelés – mint a szóba jöhető titkos műveletek egyike – tényéről, vagy minden, az utólagos engedély esetén lehetséges titkos eszköz (például lehallgatás) tényéről kellene tájékoztatni az érintettet. Az elmondott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Sárhegyi Zoltán NVB tag: Az eddig feltett kérdésekkel kapcsolatban is az volt az álláspontja, hogy a határozattervezetekkel minden esetben egyetértett. Most is így van, a következőkben is így lesz ez. Úgy látja, hogy az itt feltett kérdések alkalmatlanok a kívánt joghatás kiváltására, a tartalmának egyéb szempontok szerinti minősítése pedig nem feladata.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, azt gondolja, hogy a jogosulatlan megfigyelés – az a kifejezés, amit a tervezet elsőként kifogásol a kérdéssel kapcsolatban – az a választók számára elég egyértelmű tud lenni. A második kifogás a tervezet 21. pontjában szerepel, azt azért nem tudja elfogadni, mert ha a kérdés kizárólag azokra a megfigyelésekre vonatkozik, amiknek az utólagos bírói jóváhagyása nem valósul meg, akkor csak ezt kellene az Országgyűlésnek módosítani. Azzal sem tud egyetérteni, hogy azért, mert a feltenni kívánt kérdés két fogalmat használ, és csak a megfigyelés módosul a titkos információszerezésben, attól még egyértelmű marad, annak ellenére, hogy esetleg nem egyezik a kérdés feltevőjének szándékával. A kérdés egyértelmű marad, még ha nem is teljeskörű, ezért a tervezettel nem tud egyetérteni.

Dr. Litresits Andárs NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, tekintettel arra, hogy álláspontja szerint ez a kérdés pontosan azt az esetkört fedi le, amit a tervezet 20. pontja részletez. Nevezetesen, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok főigazgatója vagy egyéb más szervek vezetői, amikor bírói vagy miniszteri engedélyköteles titkos információgyűjtést alkalmaznak, akkor a döntésig kivételesen engedélyezzék a szervezeteknek a titkos információgyűjtést. Ez a kérdés úgy kezdődik, hogy a nemzetbiztonsági szolgálat „kivételes esetekben”. Tehát, ezt a részt lefedik. Az is egy ténykérdés, hogy van-e utólagos bírói engedély, vagy nincs. Szerinte a kezdeményező azt szeretné, hogy ha már megfigyelték – ami egyébként a tervezet 5. oldala 14. pontja szerint akár lehet helyi titkos megfigyelés is, vagy információrendszer titkos megfigyelése is – akkor arról értesüljön. Tehát ez egy egyértelmű kérdés, a tervezet 20. pontját lefedti.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás

Dr. Téglási András elnök megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen, 4 nem szavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, ha a nemzetbiztonsági szolgálat a kivételes esetben már megkezdett titkos információgyűjtésre vonatkozó utólagos bírói engedélyt nem kapja meg, az érintett személyt automatikusan értesíteni kelljen a jogosulatlan megfigyelés tényéről?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

10. A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét az ügy előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok a titkos információgyűjtést kizárólag bírói engedéllyel végezhessek?”*. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 5-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az az Alaptörvény módosítására irányul, valamint a kérdés nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A tervezet részletesen ismerteti a titkos információgyűjtés releváns szabályait és az igazságügyi miniszter engedélyezési jogkörével kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlatot. Mindezek alapján megállapítható, hogy a titkos információgyűjtés Nbtv.-ben rögzített azon eszközei, amelyek bírói engedélyezést nem igényelnek, kifejezetten olyan feladatokkal vannak összefüggésben, amelyek nem bűnüldözési, hanem nemzetbiztonsági célhoz kötődnek, és amelyek esetén – ahogy az AB is fogalmaz – a *végrehajtó hatalom hatáskörébe tartozó*, túlnyomórészt politikai döntések dominálnak. E döntések politikai és jogi ellenőrzése – összhangban a hatalommegosztás alkotmányos elvével – a törvényhozó hatalom hatáskörébe tartozik. Mindezekre figyelemmel az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése ellen hatna, ha a politikai megfontolást igénylő döntések kontrollját az igazságszolgáltatási tevékenység gyakorlására feljogosított bíróságokra telepítené a törvényhozó, ezért a kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésének a) pontjába foglalt tilalomba ütközik. Az egyértelműség feltételét vizsgálva a Tervezet arra a következtetésre jut, hogy a kérdés – részben annak bizonytalan megfogalmazása, részben annak okán, hogy lehetetlen célra irányul – nem felel meg az egyértelműség követelményének. Ugyanis megállapítható, hogy a jelenlegi szabályozás alapján három olyan esetkör

azonosítható, amelyben *bírói engedély nélkül* folyhat titkos információgyűjtés a nemzetbiztonsági szolgálatok által. Az Nbtv. ismer olyan titkos eszközöket, amelyhez egyáltalán nincs szükség külső (bírói vagy miniszteri) engedélyre, vannak olyan típusai a titkos eszközöknek, amelyek igazságügyi miniszteri engedély alapján végezhetőek és – kivételes jelleggel, átmeneti időre – lehetőség van az egyébként engedélyköteles műveletek főigazgatói engedély alapján történő végzésére (kivételes engedélyezés). Ennek megfelelően a kérdés legalább három, egymással egyenértékű értelmezést is lehetővé tesz azáltal, hogy nem határozza meg pontosan azt az érintett esetkört, amelyre ki kívánja terjeszteni a bírói kontrollt, így a jogalkotó számára nem dönthető el, hogy melyik, a fentiekben vázolt jogalkotási feladatot rója rá az érvényes és eredményes népszavazás. A kérdésben rejlő bizonytalanság nem csupán a jogalkotói egyértelműség ellen hat, hanem a választópolgári egyértelműség feltételét sem teljesíti. Nem várható el a választópolgártól, hogy tisztában legyen a nemzetbiztonsági szolgálatok által végzett titkos információgyűjtés pontos szabályaival, az alkalmazott eszközök pontos tartalmával. A választópolgár tehát – amennyiben a kérdésre igennel szavaz – nem feltétlenül látja át azt, hogy az általa szándékolt hatáson túl még milyen további, általa nem ismert következménnyel járhat a döntése, figyelemmel a jelenleg hatályos szabályozás differenciáltságára. Márpedig nem tekinthető legitimnek az a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. A Tervezet azonosít egy további olyan körülményt is, ami szintén a választópolgári egyértelműség ellen hat. Amennyiben abból indulunk ki, hogy a választópolgár a kérdés minden egyes – az előzőekben tárgyalt – lehetséges értelmezését, hatását átlátja, előfordulhat, hogy azért nem tudná kifejezni álláspontját a kérdéssel kapcsolatban, mert lenne olyan következmény, amit támogatna (pl. a jelenleg igazságügyi miniszter általi engedélyezés körébe sorolt esetek mindegyikének bírói engedélyezés körébe vonását), ugyanakkor lenne olyan következmény, amit viszont nem (pl. a jelenleg külső engedélyhez nem kötött esetek tekintetében nem értene egyet a bírói engedélyezés jövőbeli előírásával). Tekintettel tehát arra, hogy a kérdés annak szószerinti értelmezéséből kiindulva – burkoltan – több, önállóan is megválaszolható kérdést tartalmaz, önmagában nem válaszolható meg. Végül megjegyzendő, hogy amennyiben a kérdés szószerinti értelmezését vesszük alapul, a kérdés lehetetlen célra irányul. Ugyanis az Nbtv.-ben meghatározott, jelenleg külső engedélyt nem igénylő eszközök között szerepel például a felvilágosítás kérés, illetve a nemzetbiztonsági jelleg leleplezésével történő információgyűjtés is. Ha ezekre, a nagy számban előforduló műveletekre is kiterjesztené a törvényhozó a bírói engedélyezési eljárást – figyelembe véve az azzal járó adminisztrációs terheket, illetve a bíróságok kapacitását – az mind a bíróságok, mind a szolgálatok számára a működésüket veszélyeztető ügyteher növekedést idézne elő. Az elmondott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel. Két érdemi része van az előterjesztésnek. Az egyik az alkotmánymódosítás vizsgálata, a másik pedig az egyértelműség kérdése. Egyik indoklással sem ért egyet. Az alkotmányosság vizsgálatánál elsősorban a tervezetnek a 21. pontja fogalmazza meg a legfőbb érvet, amikor arra hivatkozik, hogy az állami büntető hatalom monopóliumának végső letéteményese a bíróság. Ez valóban így van, de ez nem akadályozhatja meg az olyan szabályozást, amely egyéb kérdésekre is kiterjesztené a bírói engedélyt. Az nyilvánvaló, hogy a magyar jogrendben a bíróságok nemcsak büntetőjogi kérdésekkel foglalkoznak és van olyan hatáskörük, ami a politikához közel áll. Hivatkozik arra, hogy a Bizottság döntéseit is bíróság bírálhatja felül. Az egyértelműség kérdésében azt gondolja, hogy ennél egyértelműbb kérdést nem lehet feltenni, hiszen a kérdés úgy szól, hogy „minden ügyben”. Nem részletezi, hogy ebben, vagy abban. Szerinte teljesen egyértelmű a kérdésfeltevés.

Dr. Fábián Adrián NVB tag: Ott folytatja, ahol dr. Avarkeszi Dezső abbahagyta. Úgy látja, hogy arról van szó, hogy bizonyos alkotmányos értékek, ami az ember magánszférájával kapcsolatos, magasabb garanciális fokra kerülne ezzel, hogy mégiscsak kizárólag bírói engedéllyel végezhető el a titkos információgyűjtést. Ezzel egyet tud érteni, hogy ez biztos kevésbé praktikus, vagy pragmatikus, vagy körülményesebb, adminisztratív szempontból nehezebb lenne, de ez van. Ennek a garanciális magasabb szintre kerülésnek ez a költsége, úgyszólván ez a kérdés egyértelmű, célja is érthető és alkotmánykonform.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Személyes jellegű megjegyzése, hogy egy népszavazáson nemmel szavazna erre a kérdésre, de úgy gondolja, hogy nem tagadhatják meg a hitelesítését. Nem talál kifogást az egyértelműséggel kapcsolatban. Ez világos kérdésfeltevés. Mindenre kiterjesztő bírói engedélyt kér. Azt gondolja, hogy talán az egyetlen állam lenne Magyarország, ahol kizárólag bírói engedéllyel lehetne ilyen információkat gyűjteni. De hát a kérdés így szól. Ez nem ellentétes a hatalommegosztás elvével. Kiterjeszti a bírói kontrollt a végrehajtó hatalom működésének egy további területére. A tervezettel nem ért egyet.

Dr. Litresits András NVB tag: Csatlakozik az előtte szólókhhoz, azzal a kiegészítéssel, hogy mindannyian ebben az országban élünk. A tervezet 33. pontja le is írja, hogy a jelenlegi igazságügyi miniszter által engedélyezés körébe sorolt esetek mindegyikének bírói engedélyezés körébe vonását szeretné elérni a kérdés. Ez egy egyszerű kérdés, hogy kizárólag csak bíró tudja engedélyezni. A 34. bekezdésben lévő kérdés az jogalkotói probléma, hogy hogyan oldja meg ezt a helyzetet, de ha csak a miniszteri engedélyekre szűkítjük a kérdést, akkor azt látjuk, hogy idén miniszter asszony kb. ötszáz nemzetbiztonsági titkos információgyűjtést engedélyezett. Nincs olyan

megtagadási okunk, hogy ennek milyen gyakorlati problémái lennének. A kérdés teljesen egyértelmű.

Dr. Bozsóki Éva NVB tag: Amennyiben az Országgyűlésben olyan törvényt hoznak, ami eleget tesz a kérdésnek, akkor úgy gondolja, hogy ez a hatalmi ágak olyan összemosását, vagy összeolvasztását eredményezné, amely mindenképpen az Alaptörvény módosításával járna és az tiltott tárgykört érint. Álláspontja szerint a tervezet indokolásának az V. részében, a 26-29. pontjaiban tökéletesen ki van fejtve minden lényeges szempont.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Egyetért a határozattervezettel. Kifejezetten indokoltnak tartja a hatalommegosztás elvére való hivatkozást. Ugyanis nem véletlen, hogy a törvényben különválasztásra kerültek a bírói és az igazságügy miniszteri engedélyezési jogkörök. A bírói engedélyezés bűncselekményhez kapcsolódó információgyűjtésre vonatkozik. Márpedig bűncselekményt a bíróság hivatott kivizsgálni és ítéletet hozni. A dr. Avarkeszi Dezső által említettekre reagálva megjegyzi, hogy a bíróság valóban a polgári ügyekben is eljár, de kizárólag jogvita esetén, itt pedig nem jogvitáról van szó, tehát ilyen értelemben a bírói hatáskört kiterjeszteni helytelen dolog lenne és valóban összekeverednének a hatalmi ágak. Ugyanis a miniszter általi engedélyezések azok igazgatási jellegű feladatokkal kapcsolatos információgyűjtésre vonatkoznak. Így az igazgatás felett egy ellenőrzési jogkört gyakorolna a bíróság. Ennek pedig semmi jogállami feltétele nincs, sőt ellentétes lenne a jogállami elvekkel és feltételekkel. Egyetért a tervezettel.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás

Dr. Téglási András elnök megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen, 5 nem szavazattal az Az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatok a titkos információgyűjtést kizárólag bírói engedélyezéssel végezhessék?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

11. Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét az ügy előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Hajnal Miklós magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés a következő kérdést tartalmazza: *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés kötelezze a nemzetbiztonsággal foglalkozó állandó bizottságát a „Pegazus lehallgatási botrány” kivizsgálására és kötelezze az igazságügyért felelős miniszter nemzetbiztonsági feladatok ellátása során végzett engedélyezési tevékenységével kapcsolatos jelentéstételre?”*. Szervező a népszavazásra javasolt kérdést a Nemzeti Választási Bizottsághoz 2021. augusztus 5-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt.

Dr. Téglási András elnök: A Tervezet szerint a Bizottság megtagadja a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését, mivel az nem felel meg a népszavazási egyértelműség követelményének. A tervezet részletesen ismerteti a titkos információgyűjtés és az Országgyűlés működésének releváns szabályait. A kérdés két részkérdésből áll.

A Tervezet az első részkérdés vonatkozásában megállapítja, hogy országgyűlési bizottság – a vizsgálóbizottság kivételével – *saját elhatározása* alapján folytathat vizsgálatot valamely feladatkörét érintő olyan ügyben, amelyben az Ogytv. egyébként vizsgálóbizottság kiküldését teszi lehetővé. Így tehát az Országgyűlés nem kötelezheti valamely ügy kivizsgálására a nemzetbiztonsági ügyekkel foglalkozó bizottságát, hiszen annak mérlegelési joga van e tekintetben. Ezzel szemben jelen népszavazási kérdés azt a hamis látszatot kelti, hogy egy, a kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazás esetén az Országgyűlésnek módjában állna a nemzetbiztonsági ügyekkel foglalkozó bizottságot kötelezni egy konkrét ügyben vizsgálat lefolytatására.

A második részkérdés tekintetében megállapítható, hogy a nemzetbiztonsággal foglalkozó állandó bizottság *saját mérlegelési jogkörben dönt* arról is, hogy egy adott, feladatkörét érintő kérdést saját elhatározása alapján vagy felkérésre megvizsgál-e, illetve, hogy egy ügyben tájékoztatást kér, avagy sem. Ezzel szemben jelen népszavazási kérdés azt a hamis látszatot kelti, hogy egy, a kérdésben megtartott érvényes és eredményes népszavazás esetén az Országgyűlésnek módjában állna a nemzetbiztonsági ügyekkel foglalkozó bizottságot jelentéstételre kötelezni. A második részkérdés vonatkozásában megjegyzendő az is, hogy a választópolgár tekintetében értelemzavarónak is tekinthető, hiszen bizonytalanságot szül, kételyt ébreszt a vonatkozásban, hogy a jelentéstételre kötelezés kit/mit (a nemzetbiztonsággal foglalkozó állandó bizottságot vagy az igazságügyért felelős minisztert) érint.

Végül megállapítható, hogy a jelen eljárás tárgyát képező kérdés két alkérdése nem feltétlenül következik egymásból, mivel a két alkérdés külön-külön is megválaszolható, aminek következtében a választópolgár a kérdésben megtartott érvényes és

eredményes népszavazás során eltérő (igen/nem) választ is adhat, így a népszavazási kezdeményezés tárgyát képező kérdés önmagában nem válaszolható meg, sérti a választói egyértelműség követelményét, és ezáltal csorbul a népszavazáshoz való jog. Az elmondott és a tervezetben részletesen kifejtettek alapján a Tervezet elfogadása esetén a Bizottság a hitelesítést megtagadja.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki a tervezettel kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Feladata a Ve.-vel kapcsolatos szakmai álláspont kifejtése, így most is csak arra szorítkozik. Azt gondolja, hogy ennek a kérdésnek a szövegezése egyértelmű, a két tagkérdés csak látszólag válaszolható meg külön-külön úgy, hogy egymással ellentétes eredményt hozna. Ilyen típusú problémát nem lát a kérdés feltevésével kapcsolatban. Azonban a kérdésben írtak megtételére nincs hatásköre az Országgyűlésnek. Jelentéstétellel kapcsolatban nem lát érdemi problémát.

Dr. Litresits András NVB tag: Csatlakozik dr. Fazekas Tamáshoz, tehát itt műfaji keveredések vannak ebben a kérdésben. Az országos népszavazás tárgyi funkciója kevésbé összeegyeztethető egy bizottsági jelentéstétellel.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Más indok is megfordult a fejében. Az Alaptörvény 8. cikke a népszavazásokkal kapcsolatosan rendelkezik a tiltott tárgykörökről, nem lehet népszavazást tartani az országgyűlés hatáskörébe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdéssről. Az a kérdés, hogy mit tekintünk szervezetalakítási kérdésnek. Nemcsak azt, hogy az arra feljogosított szerv létrehoz egy szervezetet, megválasztja a vezetőségi tagjait, hanem az is, hogy meghatározza a szerv feladatát. Ugyanis egy szervet nem öncélúan hoznak létre. Szerinte ez a kérdés a szervezetalakítás szempontjából a feladatmeghatározásra irányul, bár lehet, hogy nincsenek ezzel kapcsolatban alkotmánybírói vagy kúriai döntések, mert még ilyen eset nem fordult elő, de ha valaki a szervezetalakításnak az eljárását, feltételeit átgondolja, hogy jogilag ahhoz mi szükséges, akkor csak arra lehet jutni, hogy ez a három feltétel és a feladatmeghatározás az az egyik feltétel a szervezetalakításnál. Ez a kérdés pedig egy feladatmeghatározásra irányul, tehát így tiltott tárgykörbe tartozik.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a határozattervezetet.

Szavazás

Dr. Téglási András elnök megállapítja, hogy a Bizottság 12 igen, 1 nem szavazattal Az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés kötelezze a nemzetbiztonsággal foglalkozó állandó bizottságát a „Pegazus lehallgatási botrány” kivizsgálására és kötelezze az igazságügyért felelős miniszter nemzetbiztonsági feladatok ellátása során végzett engedélyezési tevékenységével kapcsolatos jelentéstételre?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta.

II. Döntés iránymutatás kiadására vonatkozó kezdeményezésről

Dr. Téglási András elnök: Felkéri az NVB Titkárságának főosztályvezetőjét az ügy előzményeinek ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: A Budapest Főváros XV. kerületi Helyi Választási Iroda Vezetője 2021. augusztus 30. napján kezdeményezte iránymutatás kiadását. A kezdeményezés tárgya, az iránymutatás célja annak értelmezésére irányul, hogy a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt, a választás tisztaságára vonatkozó alapelvvel összeegyeztethető-e az az értelmezés, amely a Facebook hirdetések kivonja a politikai reklám és politikai hirdetés fogalma alól, mással nem pótolva azt, ezáltal a Facebook hirdetésekre fordított kampányköltségeket kivonja az állami ellenőrzés alá vethető kampányköltségek alól. Összeegyeztethető-e a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjával, hogy bár a Ve. 141. §-a minden tevékenységet kampánytevékenységnek minősít, a konkrét rendelkezések tartalma miatt a kampánytevékenység költségeinek egy része mégsem kerül állami ellenőrzés alá.

A Helyi Választási Iroda Vezetője azzal indokolta az iránymutatás kiadásának szükségességét, hogy a választási irodák képesek legyenek ellátni a Ve. 75. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban foglalt tevékenységüket.

Dr. Téglási András elnök: A Nemzeti Választási Bizottságnak abban a kérdésben kell állást foglalni, hogy a Ve. és az egyéb szakági fentiekben idézett jogszabályi rendelkezései alapján, a Ve. 51. §-a szerinti iránymutatás feltételei fennállnak-e.

Az iránymutatás kiadásának 3 konjunktív feltétele van:

1. a kiadását választási szerv kezdeményezze,
2. választásra irányadó jogszabály értelmezését kérje és
3. választási szervek részére szóljon.

Az iránymutatás kiadásának törvényi meghatározásában az is szerepel, hogy annak célja a választási szervek általi egységes jogértelmezés. Ebből kifolyólag a kezdeményezés alapvető indoka valamely választási jogszabálynak a választási szervek közötti eltérő értelmezése.

A Feljegyzés szerint az iránymutatás kiadásának jogi feltételei nem állnak fent.

Az iránymutatás Ve.-ben meghatározott tárgya a választási jogszabályok választási szervek számára való értelmezése. Az iránymutatás Ve.-ben meghatározott címzettjei a választási szervek, és az iránymutatás tárgya a választási szervek feladat- és hatáskörét meghatározó jogszabályok értelmezése. Mivel a kezdeményezés valódi célját tekintve ezen túlmutat, illetve annak valódi címzettje nem a Ve. 3. § 15. pontja szerinti választási szerv, így iránymutatás kiadása esetén a Nemzeti Választási

Bizottság túlterjeszkedne a Ve. 51. §-a szerinti jogosultságán, ezért iránymutatás kiadása nem javasolt.

A vitát megnyitja, kéri a Tagtársakat, hogy fejtsék ki az iránymutatás szükségességével kapcsolatos álláspontjukat.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Meggyőződése szerint botrány, amit az ÁSZ ebben az ügyben képviselt és tett, de ez nem tartozik az NVB hatáskörébe. Az indoklásból egy dologgal nem ért egyet. Azzal, hogy a kezdeményezés alapvető indoka valamely választási jogszabálynak a választási szervek közötti eltérő értelmezése. A Ve. illet sehol nem mond, hogy előzetesen ki kellene derülnie, hogy a választási szervek különböző döntéseket hoztak. Szerinte erre hivatkozva nem lehet elutasítani az iránymutatás kiadását.

Dr. Litresits András NVB tag: A problémakört a megkeresés is tartalmazta. Az ÁSZ kreatív jogértelmezéssel azt mondta, hogy Koncz Zsófia nem lépte túl a költést, holott nyilvánvaló, hogy a facebook politikai hirdetéseit nyilvánosan közzé kell tenni, tehát mindenki tudja, hogy ki mennyit költött az előválasztások kapcsán is. Az ÁSZ azt mondta, hogy ez nem számít, ez nem kampány. Ők úgy értelmezik, hogy ezt nem kell beleérteni a kampányköltségekbe. Egyetért dr. Avarkeszi Dezsővel, hogy nem szükséges eltérő gyakorlatok kimutatása. Felhívja a tagtársak figyelmét, hogy lehetne söpörni ezt az iránymutatáskérést, de a 14. §. (1) bekezdése alapján mint választási bizottságnak a választások tisztaságát biztosítani kell. Ha a választási bizottság úgy dönt, hogy nem ad ki iránymutatást, akkor kezdeményezi, hogy keressük meg az ÁSZ-t, ugyanis hamarosan 2022. lesz. A választási bizottságok találkozhatnak olyan kifogásokkal, hogy van egy olyan jelölt, aki már többet költött, mint az átláthatóságot biztosító törvényben meghatározott összeg. Felmerül tehát a kérdés, hogy mi van akkor, ha olyan valaki hirdet, aki átlépte ezt az összeget.

Dr. Fábrián Adrián NVB tag: Egyetért az okfejtéssel, elég világos és követhető, hogy miért ne adjanak ki állásfoglalást, iránymutatást ebben a kérdésben. De a jegyző asszonynak is értsük jól a problémáját! Most ott tartanak, hogy ugyanaz a tevékenység választási szempontból kampánynak minősül, elszámolás szempontjából nem kampánytevékenységnek minősül. Igaz, hogy neki ehhez semmi köze, mert az ÁSZ jogértelmezésén múlik, de azért választási iroda vezetőjeként foglalkoztatja az a kérdés, hogy amikor a jelölő szervezet, amit kampánytevékenységnek gondolt egy adott ügyben, az az ÁSZ előtt nem lesz kampánytevékenység. Ugyanakkor ezt iránymutatással nem lehet és nem is szabad kezelnünk.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem gondolja, hogy lehetőségük lenne kiadni az iránymutatást, de ha bármikor itt felmerül bármilyen döntésben, hogy a Facebook hirdetések kampánytevékenységnek fognak minősülni, akkor reméli, hogy nem lesz senkiben kérdés, hogy ez igen, ez kampánytevékenység.

Dr. Téglási András elnök: Összefoglalja a vitát. További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja azt a kérdést, hogy fennállnak-e az iránymutatás elfogadásának a feltételei.

Szavazás

25. jegyzőkönyvi döntés:

A Bizottság 1 igen, 12 nem szavazattal nem támogatta iránymutatás kiadását.

Megköszöni a Tagtársaknak az ülésen való részvételt és munkát, a napirendet a Bizottság feldolgozta, az ülést bezárja.

kmf.

Dr. Téglási András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke

